

Oksana Muts**UKRAINIAN LANGUAGE PERIODICALS IN WESTERN UKRAINE (1920–1939):
HISTORIOGRAPHY OF PROBLEM**

The article analyzes the research devoted to problems of formation, existence and development of the interwar press. An attempt of classification of the historiography of the problem.

Key words: Ukrainian language periodicals, Western Ukraine, the interwar period, historiography, national consciousness.

УДК 94 (477.8):930.1**Тетяна Гуменюк****СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО РОЗВИТОК ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ В
ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УРСР У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 40-Х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ
60-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ**

У статті проаналізовано сучасні українські дослідження історії розвитку історичної науки в другій половині 40-х – першій половині 60-х років ХХ століття, впливу суспільно-політичної ситуації в західних областях УРСР країни на становище історичної науки. Автор висвітлює наукові здобутки сучасників з історії розвитку історичної науки у повоєнний період.

Ключові слова: повоєнний період, західні області УРСР, історична наука, історіографія, радянський тоталітарний режим.

Історіографія незалежної України характерна появою когорти політично незааганжованих істориків, які формують нові підходи у виробленні сучасної концепції вітчизняної історіографії, а також якісною зміною наукових поглядів науковців старшого покоління. Сьогодні значно активізувався інтерес до вивчення питань, пов'язаних із розвитком історичної науки в УРСР у другій половині 40-х – початку 60-х років ХХ століття.

Актуальність досліджуваної проблеми полягає у тому, що специфічною ознакою сучасної української історіографії є також й те, що на початку 90-х років відбувалось нагромадження історичних знань, пов'язане із відкриттям для дослідників нових архівних фондосховищ і заборонених раніше праць істориків. Львівський історик Л. Зашкільняк справедливо зазначає, що після десятиліть панування у вітчизняній (радянській) історіографії офіційної методологічної доктрини (марксистсько-ленінського вчення) виникли сприятливі перспективи вільного вибору кожним дослідником відповідної його знанням, досвіду та ідеологічним чи політичним поглядам, методологічної орієнтації [1, с. 7].

Метою цієї статті є комплексний аналіз досліджень сучасних українських істориків щодо питань розвитку історичної науки в західних областях УРСР у повоєнне двадцятиріччя.

Тоталітарний режим докорінно змінив призначення української історіографії, перетворивши її у послухну ідеологічну служанку, засіб боротьби з так званою "буржуазною історіографією", її школами та представниками [2, с. 121]. У повоєнний період відбулось поновлення та різке посилення ідеологічного диктату партійно-радянських органів на українську історичну науку, передусім, на академічну, задля остаточного її одержавлення та перетворення на допоміжний засіб в утвердженні ідеології сталінізму.

Справедливо зазначав М. Коваль, що серед інших гуманітарних наук і предметів історичним дисциплінам в СРСР було визначено особливе місце та роль [3, с. 3]. Наслідки нещадної, замішаної на страху, непримиренності і примусі "марксистсько-ленінської" переорієнтації радянської історичної науки дорого обійшлися українській історіографії. Було остаточно обірвані наукові традиції та надбання [3, с. 24].

Історики Я. Ісаєвич, Я. Калакура, М. Коваль, С. Кульчицький досліджували розвиток української історичної науки у післявоєнний період, її методологічні засади, принципи формування, вплив суспільно-політичної ситуації, ідеологічних чинників на діяльність істориків, репресивні кампанії сталінського режиму [3–6]. М. Коваль зазначав, що у 30–40-і рр. ХХ ст. цікавили важливі проблеми української історії, що виходили далеко за рамки історіографії, набуваючи значного суспільно-політичного резонансу. Передусім це проблеми історичного поступу УРСР, її політичного становища і курсу, взаємин зі слов'янським світом, особливо з Росією [3, с. 18].

Ситуацію у західноукраїнському регіоні, зокрема діяльність львівських істориків у другій половині 40-х – початку 50-х років висвітлював М. Коваль. Оскільки у львівських істориків, на його

думку, "міцно вкоренилися антинаукові погляди на характер історичного процесу, запозичені у Грушевського" (так у партійних документах характеризувався їхній світогляд), то львів'ян, звичайно, не залишили поза увагою. Особливому тискові було піддано провідного західноукраїнського історика І. Крип'якевича, котрий марно намагався помирити "буржуазно-націоналістичну теорію з радянською історіографією" [3, с. 22–23].

Організаційну структуру української історичної науки у другій половині XX століття досліджував львівський науковець Я. Ісаєвич. Історик підкреслював, що, на відміну від більшості держав світу, в СРСР основні дослідження резервувались за Академією наук та республіканськими академіями з цієї проблематики, а університетські кафедри, архіви, музеї відігравали підпорядковану роль [5, с. 8]. Історик висвітлював діяльність АН УРСР, Інституту суспільних наук (заснований у м. Львові 1951 р., з 1993 р. – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича).

У останні роки українські історики значну увагу приділяють дослідженню діяльності прогресивної української інтелігенції. У 1990 році О. Рубльов та Ю. Черченко підготували монографію "Західноукраїнська інтелігенція та сталінщина", у якій одні з перших підняли питання боротьби зі школою М. Грушевського у Західній Україні, зокрема розкрили політику цькування таких учених-істориків-працівників Львівського філіалу АН УРСР, як І. Крип'якевич, М. Кордуба, О. Терлецький та інші. Дослідники вперше об'єктивно розкрили причини ліквідації Львівського відділу історії України в 1946 році – структурного підрозділу Інституту історії України [7].

Вагомий внесок у дослідження цієї проблеми здійснив Г. Касьянов [8]. Історик зосередився в основному на висвітленні багаторічної боротьби неконформістської інтелігенції за ідеали, які на сьогодні стали буденністю. У монографії ним вперше проаналізовано рух опору 60–80-х рр. XX ст., як завершення майже вікової духовно-політичної еволюції української інтелігенції, підсумок розвитку її ідейної традиції. Г. Касьянов відзначає, що в 60-ті роки XX століття доводилося повертатися до тих проблем, що турбували українську інтелігенцію у 60-ті роки XIX століття, на початку XX і у 1920-ті роки: захисту рідної мови і культури, їх популяризації, відновлення національної історії, етнографії [8, с. 18].

Сучасний етап дослідження діяльності української інтелігенції характеризується появою робіт Т. Марусик [9], Ж. Шевчук [10]. У праці Т. Марусик досліджується процес формування і розвитку західноукраїнської гуманітарної інтелігенції у другій половині 40-х – на початку 60-х років XX століття у контексті суспільно-політичного життя регіону. Чернівецька дослідниця окреслила поняття "гуманітарна інтелігенція", простежила шляхи формування і підготовку гуманітарної інтелігенції.

Слід звернути увагу на працю Ж. Шевчук "Інтелігенція України у формуванні національної самосвідомості, духовності, розвитку української мови: Історичний нарис" (Кам'янець-Подільський, 2006 р.), у якій аналізується національна політика КПРС, репресивні заходи щодо представників української інтелігенції.

Важливим у вивченні цього питання є дисертаційні дослідження, зокрема, Р. Попп у дисертації "Інтелігенція Львова в 1944–1953 роках" (Львів, 2003 р.) поряд із загальною характеристикою діяльності інтелігенції Львова в умовах поневолення і функціонування сталінського тоталітарного режиму впродовж 1944–1953 роках, значну увагу приділяє соціально-професійній структурі інтелігенції Львова, радянським методам її формування, формам участі працівників розумової праці у культурному та господарському житті [11]. Форми і методи політико-ідеологічного контролю сталінського режиму за літературою, мистецтвом і наукою, діяльністю творчої і наукової інтелігенції досліджував Н. Сірук [12].

Нашої уваги заслуговує праця О. Бажана та О. Данилюка. Історики висвітлюють роль української інтелігенції в опозиційному русі України другої половини 50–60-х років XX ст. Цілком очевидно, на думку дослідників, що критика культу особи Сталіна органічно пов'язувалась українською інтелігенцією з подоланням тих негативних і невластивих явищ, які десятиріччями визрівали в національній політиці, призводили до руйнування духовної інфраструктури української нації, забуття мови, історії та традицій великого талановитого народу [13, с. 20].

Водночас починають виходити у світ наукові дослідження, присвячені розвитку академічної історичної науки. Львівський дослідник О. Луцький висвітлює напрямки розвитку академічної науки у західних областях України 1940–1951 років, з'ясував умови діяльності окремих наукових інституцій і вчених в один з найсуперечливіших періодів історії регіону – час встановлення і утвердження тут радянського тоталітарного режиму [14].

Відтворення на підставі вивчених архівних документів історичних установ та Президії АН УРСР (1944–1956 рр.), особових фондів видатних українських вчених, директивних документів вищих партійних та урядових органів влади УРСР історії розвитку української академічної історичної науки в повоєнний період розкриває монографія О. Кондратенка "Українська академічна наука (1944–1956 рр.)" (Київ, 2009 р.) [15].

Слід виділити наукові дослідження, присвячені розвитку академічних історичних установ на кшталт колективної праці "Інститут українознавства імені І. Крип'якевича Національної академії наук. Наукова діяльність, структура, працівники" (Львів, 2001 р.). Це дослідження є стислим оглядом наукової діяльності цієї інституції в цілому, відділів історії України на археології зокрема [16].

У 2006 році, у зв'язку з 70-річним ювілеєм Інституту історії України науковій громадськості, представлена колективна праця "Інститут історії України НАН України. 1939–2006" (Київ, 2006), у якій вже більш детально проаналізовано розвиток та діяльність провідної історичної установи держави за 70-річний період її існування.

Це питання знайшло своє висвітлення й у низці наукових публікацій. Такими є роботи М. Ковалю, О. Рубльова, Н. Завалко, В. Матях, О. Ситника [17–21].

Інформативно цінною є публікація О. Рубльова та О. Юркової, у якій автори характеризують історіографічний здобуток науковців упродовж 1936–2006 років, виділяють основні напрями досліджень учених, не оминають і трагічних сторінок історії установи, зокрема репресій проти наукових співробітників. Історики відмічають, що академічний історичний інститут сприймався не лише як суто науково-дослідна установа історичного профілю республіканського масштабу, а і як провідний ідеологічний центр, що зумовлювало відповідну й переважно-набридливу перманентну увагу до нього з боку партійних органів. Це знайшло відображення у призначенні керівників інституту, які мали неабиякий досвід саме партійної роботи, хоча й були істориками за освітою, значній кількості постанов та нарад "з приводу" його діяльності, пильній увазі до праць співробітників тощо [22, с. 23].

Питання науково-дослідної роботи Інституту історії АН УРСР висвітлені у монографії О. Кондратенка [15]. Історик відмітив, що, починаючи з 1947 р., внаслідок постанови ЦК КП(б)У від 29 серпня 1947 року "Про політичні помилки та незадовільну роботу Інституту історії України АН УРСР" відбулося остаточне згортання досліджень з історії України як самостійного наукового напрямку. Наукова робота академічних установ історичного профілю концентрувалася на виконанні тем з історії суспільних та політичних рухів, спільного походження трьох братніх слов'янських народів, утворення СРСР тощо [15, с. 210]. Аналізуючи фонди особового походження відомих учених істориків та археологів НАН України, науковець відмічає, що, незважаючи на кадрові та фінансові проблеми, що гостро відчувались у 1940-х роках, обсяг наукового доробку історичних установ упродовж досліджуваного періоду був значним [15, с. 210].

Нашої уваги заслуговує монографія волинського дослідника В. Яремчука "Минуле України в історичній науці УРСР післясталінської доби" (Острог, 2009 р.). Історик досліджує українську радянську історіографію післясталінської доби в аспекті опрацювання нею історії України. Досить детально автор проаналізував ідеї, інтерпретації, концепції, що складали зміст уявлень про історію України в історичній науці УРСР середини 1950-х – середини 1980-х років. На його думку, у кінці 1950-х – на початку 1960-х років здійснено конкретні кроки, що скеровували істориків УРСР на дослідження насамперед "досвіду соціалістичного і комуністичного духівництва". На тлі хрущовських суспільно-політичних трансформацій, пов'язаних із відкритим, хоча й поверховим засудженням сталінізму, відбувалася ревізія офіційної версії історії України, визнаної у середині 1950-х років за поміркованість й суперечливість. Ідеологічні зрушення хрущовської доби не похитнули схеми національної минувшини, втіленої у "Тезах" 1954 року [23, с. 70, 86].

Чимало публікацій присвячено розвитку історичної науки у другій половині 40 – першій половині 60-х років. Серед них можна виділити наукові статті В. Голубка, В. Даниленка, Н. Юсової, О. Булгакової [24–27]. Молодий науковець Н. Юсова намагалася більш поглиблено вивчити і з'ясувати вплив Й. Сталіна на розвиток радянської етногенетики на початку 1950-х років і, зокрема, на процес легітимації концепції давньоруської народності. Вона досить ґрунтовно висвітлювала значення постулатів Й. Сталіна у сфері націознавства як спроби радянських науковців створити загальноприйнятну офіційну теорію етногенезу. Слід зазначити, що ця тема зовсім не розроблена в науковій літературі.

Як відомо, складовою частиною процесу формування національної історичної науки є становлення національної школи археології та краєзнавства. З цього приводу нашої уваги заслуговують регіональні дослідження С. Терського "Історія археологічних досліджень та історичного краєзнавства Волині" (Львів, 2010 р.) [28] та С. Гальчака "Краєзнавство Східного Поділля" (Вінниця, 2005 р.) [29].

На думку С. Терського, радянська епоха у розвитку археології та історичного краєзнавства Волині за етапами суспільного та культурного розвитку виразно поділяється на два періоди. На першому – тоталітарному (1945–1970 рр.), за підтримки держави активно розвивалася тільки фундаментальна археологія, на другому – до неї додалося формоване державними чинниками історичне краєзнавство [28, с. 92].

У 1999 році вийшла у світ книга історика Л. Зашкільняка "Методологія історії від давнини до сучасності", у якій, зокрема, йдеться про еволюцію марксистської методології в історичній науці СРСР у другій половині XX століття. Л. Зашкільняк відмічає, що з другої половини 50-х років історична наука СРСР частково звільнилася від "квазімарксистської ідеології", вклjučила у свій обіг нові західні трактування історії. Проте, більшість методологічної літератури, що з'явилась у 60–80-х роках у СРСР, продовжувала трактувати марксистську соціологію як останнє слово в науці, а спроби розширити її тлумачення зустрічали негативну реакцію партійних органів [1].

Нашої уваги заслуговують колективні монографії "Історична і політична наука та суспільна практика в Україні" (Київ, 2009 р.) та "Українська історіографія на зламі XX і XXI століть" (Львів, 2004 р.), де значну частину праць складають статті фахівців гуманітарної сфери знання, що досліджують важливі тенденції і напрями розвитку історичної науки у післявоєнний період [30–31].

Слід виділити серію біобібліографічних довідників щодо персоналій відомих українських істориків та серійне видання "Українські історики XX ст.: Біобібліографічний довідник" (Київ, 1998 р.), які містять науково-довідкову інформацію щодо вчених-істориків, у тому числі й тих, які працювали в історичних установах АН УРСР [32–35].

Таким чином, у рамках сталінського тоталітарного режиму історична наука розглядалася як придатний засіб політико-ідеологічного впливу на формування народної свідомості у напрямку, необхідному партійному керівництву. Долаючи стереотипи й інертність впливів попередніх періодів, сучасні історики, використовуючи справжній науковий доробок, витворений у радянську добу, пропонують нові методологічні підходи й теоретичні моделі інтерпретації емпіричного матеріалу.

Пріоритетними напрямками сучасної історичної науки залишаються питання, пов'язані із розвитком і формуванням гуманітарних наук у післявоєнний період. У центрі уваги дослідників залишаються напрями розвитку академічної науки у західних областях України, вплив суспільно-політичної ситуації на розвиток української історичної науки, діяльність західноукраїнської інтелігенції у другій половині 40 – першій половині 60-х років XX століття.

Список використаних джерел

1. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Зашкільняк Л. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 1999. – 227 с.
2. Калакура Я. Історичні засади українознавства / Калакура Я. – К., 2007. – 381 с.
3. Коваль М.В. Політика проти історії: українська історична наука в Другій світовій війні й перші повоєнні роки / М.В. Коваль // Український історичний журнал. – 2002. – №1. – С. 3–26.
4. Ісаєвич Я.Д. Сторінки історії Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ / Я.Д. Ісаєвич // Український історичний журнал. – 2002. – Вип. 4. – С. 3–26.
5. Ісаєвич Я. Українська історична наука: організаційна структура і міжнародні контакти / Я. Ісаєвич // Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми: [Колективна монографія за ред. Л.Зашкільняка] / Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. – Львів, 2004. – С. 7–24.
6. Рубльов О.С. Західноукраїнська інтелігенція та сталінщина / О.С. Рубльов, Ю.А. Черченко. – К., 1990. – 58 с.
7. Касьянов Г. Незгодні: Українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х рр. / Касьянов. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.
8. Касьянов Г. Незгодні: Українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х рр. / Г. Касьянов. – К.:Либідь, 1995. – 224 с.
9. Марусик Т.В. Західноукраїнська гуманітарна інтелігенція: реалії життя й діяльності(40–50-ті рр. XX ст.). – [Монографія] / Т.В. Марусик. – Чернівці: Рута, 2002. – 464 с.
10. Шевчук Ж.А. Інтелігенція України у формуванні національної самосвідомості, духовності, розвитку української мови: Історичний нарис / Ж.А. Шевчук. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2006. – 248 с.
11. Попп Р.П. Інтелігенція Львова у 1944–1953 роках (історико-соціологічний аспект): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук: 07.00.01 "Історія України" / Р.П. Попп. – Львів, 2003. – 18 с.
12. Сірук Н.М. Політичний контроль тоталітарної держави за культурно-науковою сферою України (друга половина 40-х – початок 50-х років XX ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук: 07.00.01 "Історія України" / Н.М. Сірук. – Львів, 2004. – 13 с.
13. Бажан О.Г. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.) / О.Г. Бажан, О.З. Данилюк. – К.: Рідний край, 2000. – 616 с.
14. Луцький О. Радянська академічна наука в західних областях України 1940–1951 рр.: від відділів до інститутів / О. Луцький // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика. – Київ: Інститут історії України НАН України. – 2009. – Вип.15 (2). – С. 11–25.
15. Кондратенко О. Українська академічна історична наука (1944–1956 рр.) / [Відп. ред. О.С. Рубльов] / Кондратенко О. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2009. – 284 с.
16. Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича Національної Академії Наук України. Наукова діяльність, структура, працівники / [Відп. ред. Я.Ісаєвич]. – Львів: Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України, 2001. – 336 с.
17. Коваль М.В. Інститут історії України НАН України: перше двадцятиріччя (1936–1956 рр.) / М.В. Коваль, О.С. Рубльов // Український історичний журнал. – 1996. – № 6.
18. Рубльов О. У пошуках правди історії: Інститут історії НАН України: друге двадцятиріччя (1957–1977 рр.) / О. Рубльов // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. – К.: Інститут історії України НАН України. – 2007. – Вип.16 (1). – С. 166–199.
19. Завалко Н. Діяльність Інституту історії в 1947 р. в контексті репресивних заходів тоталітарної сталінської політики / Н. Завалко // Український історичний збірник. – 2009. – Вип. 12. – С.201–206.
20. Матях В. Відділ історії України середніх віків і раннього нового часу (1936–2006 роки) / В. Матях // Україна в Центрально-Східній

Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). – Київ: Інститут історії України НАН України, 2006. – № 6. – С. 17–64. 21. Ситник О. Польові дослідження Львівського відділу Інституту археології АН УРСР (1940-1950) / О. Ситник // Археологічні дослідження Львівського університету ім. І. Франка. – 2007. – Вип.10. – С. 254–286. 22. Рубльов О.С. Інститут історії України НАН України: віхи історії (1936–2006 рр.) / О.С. Рубльов, О.В. Юркова // Український історичний журнал. – 2006. – №6. – С.4–35. 23. Яремчук В. Минуле України в історичній науці УРСР післясталінської доби / Яремчук В. – Острог: Вид-во Національного університету "Острозька академія", 2009. – 526 с. 24. Голубко В. Проблеми історії України другої половини XX століття / В. Голубко // Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми: [Колективна монографія за ред. Л.Зашкільняка] / Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. – Львів, 2004. – С.184–202. 25. Даниленко В. Українська інтелігенція як об'єкт репресивної системи сталінського режиму в повоєнний період (1946-1953 рр.) / В. Даниленко // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. – К.: Інститут історії України НАН України. – 2002. – Вип. 7. – С. 406–420. 26. Юсова Н.М. "У світлі сталінських творів із питань мовознавства": актуалізація етногенетичних досліджень у СРСР на початку 1950-х рр. / Н.М. Юсова // Український історичний журнал. – 2007. – №3. – С.113–138. 27. Булгакова О. З історії розвитку історичної науки в Україні (кінець 1940-х – 1950-ті рр.) / О. Булгакова // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика. – Київ: Інститут історії України НАН України. – 2009. – Вип.15 (2). – С.322–331. 28. Терський С. Історія археологічних досліджень та історичного краєзнавства Волині: [Монографія] / Терський С. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка". – 2010. – 380 с. 29. Гальчак С.Д. Краєзнавство Східного Поділля / Гальчак С.Д. – Вінниця: "Книга-Вега" ВАТ "Вінооблдрукарня", 2005. – 144 с. 30. Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досл. ім. І.Ф. Кураса; [редкол.: Патон Б.Є. (голова), Геєць В.М. (заст. голови), Левенець Ю.А. (заст. голови), Солдатенко В.Ф. (секретар) та ін.]. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 624 с. 31. Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми: / [Колективна монографія за ред. Л. Зашкільняка]. – Львів, Львів. нац. ун-т ім. І.Франка, 2004. – 405 с. 32. Гальчак С.Д. Краєзнавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія / С.Д. Гальчак. – Вінниця: Книга – Вега, 2005. – 224 с. 33. Олашин М.В. Історичний факультет Ужгородського національного університету: [Бібліобіографічний довідник] / Держ. вищий навч. заклад "Ужгород. нац. ун-т"; [Бібліогр. ред. О.Д. Закривидорога; Відп. за вип. І.О. Мандрик] / М.В. Олашин – Ужгород: Гражда, 2010. – 440 с. 34. Ярослав Дашкевич: Біобібліографічний покажчик / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; [Уклад. М. Кривенко; Авт. вступ ст. А. Содомора; Наук. ред. Л. Ільницька] / Ярослав Дашкевич. – Львів, 2006. – 263 с. 35. Українські історики XX століття: Біобібліографічний довідник. Серія: Українські історики. – Київ: Інститут історії України, 1998. – Вип. 1. – 424 с.

Тетяна Гуменюк

СОВРЕМЕННЫЕ УКРАИНСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ О РАЗВИТИИ ИСТОРИЧЕСКОЙ НАУКИ В ЗАПАДНЫХ ОБЛАСТЯХ УКРАИНЫ ВО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЕ 40-Х – ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЕ 60-Х ГОДОВ XX ВЕКА

В статті проаналізовані сучасні українські дослідження історії розвитку історичної науки во второй половині 40-х – первой половині 60-х годов XX века, влияния общественно-политической ситуации в западных областях Украины на положение исторической науки. Автор осветила научные достижения современных трудов по истории развития исторической науки в послевоенный период.

Ключевые слова: послевоенный период, западные области Украины, историческая наука, историография, советский тоталитарный режим.

Tetyana Gumeniuk

CONTEMPORARY UKRAINIAN INVESTIGATIONS ABOUT THE DEVELOPMENT OF HISTORICAL SCIENCE IN THE WESTERN REGIONS OF UKRAINE IN THE SECOND HALF OF 40-S – THE BEGINNING OF XX CENTURY

The article analyses contemporary Ukrainian investigations of historical science development in the second half of 40-s – the first half of 60-s of XX century, influence of social and political situation in the western regions of Ukraine on the state of historical science. The author elucidates scientific gains of contemporary works in the history of historical science development at post-war period

Key words: post-war period, Ukrainian western regions, historical science, historiography, soviet totalitarian regime.